

**KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG**

1026 Budapest, Riadó u. 5.

1525 Pf.: 166.

Tel.: 06-1/882-8594, fax: 06-1/882-8593

E-mail: dontobizottsag@kt.hu

Ikt.sz.: D.819/11 /2014.

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzési Hatóság nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T-ot.

A Döntőbizottság a *Széchenyi Programiroda Tanácsadó és Szolgáltató Nonprofit Kft.* (1016 Budapest, Gellérthegy u. 30-32., a továbbiakban: hivatalbóli kezdeményező) által *Magyarszerdahely Község Önkormányzata* (8776 Magyarszerdahely, Petőfi u. 1., a továbbiakban: ajánlatkérő) „*Magyarszerdahely turisztikai pihenő pajta építése*” tárgyú közbeszerzési eljárása ellen benyújtott hivatalbóli kezdeményezésnek *részben helyt ad, és megállapítja*, hogy a hivatalbóli kezdeményezés 1. eleme alapján az *ajánlatkérő megsértette* a 310/2011. (XII.23.) Korm. rendelet 26. § (6) bekezdését, valamint 3. elem alapján a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 132. § (2) bekezdését.

A hivatalbóli kezdeményezés 2. eleme alapján a Döntőbizottság a *jogsértés hiányát állapítja meg*.

A Döntőbizottság az *ajánlatkérőt 150.000.-Ft*, azaz százötvenezer forint *pénzbírság* megfizetésére kötelezi.

A Döntőbizottság kötelezi az ajánlatkérőt, hogy a bírságot a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül a Közbeszerzési Hatóság Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01720361-00000000 számú előirányzat-felhasználási keretszámlájára fizesse be.

A jogorvoslati eljárás során felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek, újrafelvételi eljárásnak nincs helye. A határozat bírósági felülvizsgálatát annak kézbesítésétől számított tizenöt napon belül keresettel a felperes belföldi székhelye (lakóhelye) szerint illetékes közigazgatási és munkaügyi bíróságtól lehet kérni. A keresetlevelet az illetékes bírósághoz címezve, kizárólag a Döntőbizottsághoz lehet benyújtani. Tárgyalás tartását a felperes a keresetlevélben kérheti. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya.

INDOKOLÁS

A Döntőbizottság a közbeszerzési eljárás rendelkezésre bocsátott dokumentumai, a jogorvoslati eljárás iratai, továbbá a felek nyilatkozatai alapján a következő tényállást állapította meg:

Az ajánlatkérő a „Magyarszerdahely turisztikai pihenő pajta építése” tárgyában a Kbt. Harmadik Része szerinti eljárásrendben, a Kbt. 122/A. § alapján hirdetmény nélküli közbeszerzési eljárást indított, amelynek az ajánlattételi felhívása 2014. június 5-én közvetlenül került megküldésre a Profi 2007 Kft., a Korontos Kft. és a Bauterc-Prizma Kft. részére.

A felhívásban az ajánlatkérő a részekre történő ajánlattételt kizárta, ugyanakkor alternatív ajánlat benyújtását lehetővé tette.

A felhívás II.2.1) pontjában az ajánlatkérő az alábbiak szerint határozta meg a közbeszerzés teljes mennyiségét: „Az épület rendeltetése tervezési programban megfogalmazott közösségi épület kiszolgáló helyiségekkel. Az épület helyiségei természetes szellőzésűek, belső terű helyisége átszellőzéssel oldandók meg, padlóburkolatok terv szerinti hideg burkolatokkal készülnek, a külső fedett tér fagyálló téglaburkolatos. A mellékhelyiségek 2,10 m magasságig csempe burkolattal burkolandók színes mediterrán hangulatú csempével. Az épület fűtetlen kialakítású. Összes alapterület 257 m².”

A felhívás II.3) pontjában az ajánlatkérő a szerződés időtartamát 2014. július 1-2014. október 15. közötti időtartamban rögzítette.

Az ajánlatkérő az ajánlatokat az összességében legelőnyösebb ajánlat szempontja szerint értékelte a következő részszerzőpontok alapján:

	Részszerzőpont	Súlyszám
1.	Ajánlati ár nettó Ft	70
2.	Többször-jótállás vállalása a kötelező 24 hónap felett (hó, maximum mindösszesen 60 hónap):	15
3.	Többször-késedelmi kötbér vállalása a kötelező 0,5 %/nap (a nettó szerződött érték %-ban, maximum összesen 5 %) %-on felül:	15

A felhívás V.2) pontja szerint a közbeszerzés a „SI-HU határon átnyúló együttműködési program 2007-2013 keretében megvalósuló 5 postakocsi, térségi, innovatív turisztikai fejlesztési program című, SI-HU-2-1-008/01 számú” Európai Unió alapokból finanszírozott projekttel kapcsolatos.

Az ajánlatkérő dokumentációt is készített, amely az I. és II. fejezetében általános tájékoztatót, illetve az ajánlattevők részére készített útmutatót, a III. fejezetében a műszaki dokumentációt, és a közbeszerzés részletes leírását, a IV. fejezetében nyilatkozatmintákat, az V. fejezetében az ajánlattételi felhívást, a VI. fejezetében pedig a vállalkozási szerződés tervezetét tartalmazta.

A dokumentáció I. fejezet bevezetőjében rögzítésre került, hogy „Felhívjuk a tisztelt ajánlattevők figyelmét, hogy a jelen dokumentáció mellett az ajánlattételi felhívás és a Kbt., valamint a kapcsolódó rendeletek előírásainak ismerete is szükséges az érvényes ajánlattételhez. Ajánlatkérő a jelen dokumentáció elkészítésekor nem tűzte célul a Kbt. által meghatározott fogalmak, eljárási cselekmények, valamint a felhívásban meghatározottak megismétlését. Erre tekintettel a jelen dokumentáció kizárólag a felhívással és a vonatkozó jogszabályokkal (elsősorban a Kbt.-vel) összhangban értelmezendő. Amennyiben a felhívás és a dokumentáció között ellentmondás van, a felhívás az irányadó.”

A dokumentáció II/13. Az ajánlat tartalma c. pontja 15. alpontjában - a benyújtandó dokumentumok között, a Kbt. 49. § (2) bekezdésére történő hivatkozással - a következő dokumentum került megjelölésre: „A részletes ajánlat, amelyben a műszaki paramétereknek teljes egészében megfelelő típust bemutatja az ajánlattevő, illetve az egyéb ajánlati elemeket leírja”.

A műszaki dokumentáció részeként csatolt – a Full-Plan Bt., F. A. építésztervező által, tervszám nélkül, 2014. március hó keltezéssel ellátott - É-02 lapszámú alaprajz szerint a „Közösségi tér” helyiség a négy db 40x40 cm-es vasbeton közbenső pillér közti mértékadó támaszköz mindkét alaprajzi kiterjedés irányában 6,75 m, a pillérek tengely-köze pedig 7,15 m.

A műszaki leírásban található árazatlan költségvetés konkrét, meghatározott gyártmányú anyagokat, termékeket jelölő tételsorokat - ekörben pl. cikkszámot - is tartalmaz egyebek mellett a falazóanyagok, áthidalók, szigetelőanyagok, tetőfedés, burkoló és segédanyagok, nyílászárók, gépészeti és elektromos szerelvények, vezetékek és berendezések, szaniterak esetében. Az ajánlatkérő a költségvetésben, illetve a dokumentáció egyéb részeiben nem alkalmazta a „vagy azzal egyenértékű” kifejezést.

A műszaki dokumentáció részeként került az ajánlattevők részére megküldésre a Zala Megyei Kormányhivatal Nagykanizsai Járási Hivatal Járási Építésügyi Hivatal által ZA-04D/EU/188-14/2014. iktatószám és 201400018107. ügyiratszám alatt, IR-000241268/ 2014. iratazonosítóval kiadott, 2014. május 16-i keltezésű építési engedély határozata, amely – egyebek mellett – az alábbi feltételekkel került megadásra:

„9. Az építési engedély nem menti fel az építtetőt az egyéb jogszabályok szerint szükséges más hatósági engedélyek, hozzájárulások megszerzésének kötelezettsége alól. [...]

12. Az építtető felel: az építőipari kivitelezési tevékenység megkezdésének az építés-felügyeleti hatósághoz történő, jogszabályban előírt bejelentéséért és az ehhez szükséges mellékletek meglétéért, az ezzel kapcsolatos változások bejelentéséért. [...]

15. Az építőipari kivitelezési tevékenység megkezdéséhez az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendeletben meghatározott esetekben kivitelezési dokumentáció készítése szükséges. (monolit vb. szerkezetekre vonatkozóan, + költségvetési kiírás)”.
A határozat indokolása - egyebek mellett - az alábbi jogszabályi hivatkozást is tartalmazta: „A kivitelezési dokumentációról az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX 15.) Korm. rendelet 22. §-a rendelkezik.”

Az indokolásban a hatóság rögzítette, hogy „A benyújtott kérelem és mellékletei megfelelnek az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint az építésügyi hatósági szolgáltatásról szóló 312/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Eljárási rendelet) (6)-(7)-(9) bekezdéseiben foglaltaknak, az építészeti-műszaki tervdokumentáció pedig megfelel a rendelet 8. mellékletében foglaltaknak.

A dokumentációban szereplő tervezői nyilatkozat a villámvédelem körében rögzíti, hogy „Az OTSZ XIV. Fejezet alapján az épület villámvédelmi tervét megfelelő jogosultsággal rendelkező szakember készíti el”.

A tervezési program szerint a „közösségi funkciókkal bíró turisztikai” épület befogadó képessége maximum 50 fő. Funkciója: „turisztikai pihenőhely, találkahely, rendezvényterem, helyi termékek bemutatóterme”.

A villámvédelem, túlfeszültségvédelem körében rögzítésre került, hogy „a villámvédelmi és túlfeszültség védelmi rendszer komplex kialakításáról kiviteli terv szerint kell gondoskodni a tűzvédelmi leírás figyelembe vételével. A szerelési munkák befejezése után a villámvédelmi szabványossági felülvizsgálatot el kell végezni az egész létesítményre vonatkozóan”.

Az ajánlattételi határidőre mindhárom ajánlattevő benyújtotta az ajánlatát. Az ajánlatkérő az ajánlatok bírálatát elvégezte. Az eljárás eredményéről szóló összegezés szerint mindhárom ajánlattevő érvényes ajánlatot tett. A nyertes ajánlattevő a Profi 2007 Kft. lett.

Az ajánlatkérő és a nyertes ajánlattevő 2014. július 8-án kötötték meg a vállalkozási szerződést.

Az ajánlatkérő és a kivitelező képviselői, valamint az építész és a statikus tervező, továbbá a projektmenedzser 2014. augusztus 14-i keltezéssel vettek fel

jegyzőkönyvet a „Pihenőpajta építés, tetőszerkezet módosítás, egyéb munkák ellenőrzése, egyeztetése” tárgyában megtartott egyeztetésről, amely – egyebek mellett – az alábbiakat tartalmazta:

„A tárgyi munkában történt egyeztetésen a felelős műszaki vezető javaslatára az alábbiak kerültek rögzítésre:

- A tetőszerkezet építésénél javasolja, hogy a pillérekre helyezendő gerendák helyett fából készült rácsos tartószerkezet készüljön a teherbírás növelése és a merevítések megerősítése miatt. Ezt a javaslatot a tervező, a felelős műszaki vezető és a műszaki ellenőr a helyszínen jóváhagyott. A projekt menedzser kérte, hogy az előkészületek és a végrehajtás a Kbt. 132. §-át figyelembe véve történjen.

A fentiek miatt a tartó szerkezeti fesztáv megköveteli a fedélszék kiviteli tervet, melyet a Tervező elkészít és rendelkezésre bocsát, az építési naplóba feltöltésre kerül.

- A villámhárító rendszer kiépítésre kerül a költségvetés szerint. De a használatba vételi eljárás sikeres lebonyolítása érdekében szükséges elkészíteni a villámvédelmi terv, és a villámvédelmi kockázat elemzést. A használatbavételi eljárás során villámvédelmi szabványossági nyilatkozat és mérési jegyzőkönyv fog készülni. A villámvédelemmel kapcsolatos dokumentumokat az átadás-átvételi dokumentációban szerepeltetni kell.

Az építtető képviselője nyilatkozik, hogy a javasolt egyeztetésekkel egyetért, ellene kifogást nem emel. A fentiekben felsorolt tervezési munkálatok elvégzésére az építtető a vállalkozói szerződés módosításával fedezetet biztosít, és kivitelező kötelezettségeként elvégzést kéri.”

A vállalkozási szerződés 1. sz. módosítását a felek 2014. szeptember 12-én írták alá, amelynek „I. Előzmények” pontjában foglaltak szerint a szerződés módosítása az alábbi okból vált szükségessé:

„(...) 1.2. A kivitelezés során tartott ellenőrzések, hatósági bejárások alapján megállapításra került, hogy a következő dokumentumok elkészítése szükséges, mivel ezek jelenleg nem állnak rendelkezésre, a későbbi hatósági engedélyek beszerzése érdekében viszont szükségesek:

- Az épület tetőszerkezetének különleges kialakítása miatt, kiviteli terv készítése szükséges, és e terv szerint kell a kivitelezést lefolytatni.
- Villámvédelmi kockázat elemzés, villámvédelmi terv elkészítése”.

A szerződésmódosítás II. pontjában foglaltak szerint – a szerződésmódosítást követően – a 2014. július 08. napján kelt vállalkozási szerződés az alábbiak szerint módosul, illetve egészül ki:

„2.1 A Vállalkozói szerződés 2.2 pontja kiegészül a következő résszel:

- Az épület tetőszerkezetének különleges kialakítása miatt, kiviteli terv készíttetése.
- Villámvédelmi kockázat elemzés, villámvédelmi terv elkészíttetése.

2.2 A Vállalkozói szerződés 4.1 pontja a következőre módosul:

Új 4.1: Vállalkozót a 2.2. pontban meghatározott feladatok hibátlan és hiánytalan teljesítéséért 15.755.905 Ft + 27 % általános forgalmi adó, összege 4.254.094 Ft, azaz összesen 20.009.999 Ft, amely kiegészül

- a villámvédelmi kockázat elemzés és villámvédelmi terv elkészítésének a díjával, amely 50.000 Ft + 27 % általános forgalmi adó, összege 13.500 Ft, azaz összesen 63.500 Ft,
- a Hatóság által elrendelt fedélszékre vonatkozó kiviteli terv elkészítésének a díjával, amely 320.000 Ft, + 27 % általános forgalmi adó, összege 86.400 Ft, azaz összesen 406.400 Ft.

Mindösszesen: 16125905 Ft, + 27 % általános forgalmi adó, összege 4353 994 Ft, azaz összesen 20 479 899 Ft vállalkozói díj illeti meg. (...)

A vállalkozási díj magában foglalja a Vállalkozó jelen szerződés teljesítésével kapcsolatosan felmerült valamennyi költségét.

A Megrendelőt a fenti vállalkozási díjon túlmenően további fizetési kötelezettség nem terheli.”

A felek a szerződés-módosításban rögzítették azt is, hogy a „vállalkozói szerződés egyéb részei változatlanul érvényben maradnak.”

A Zala Megyei Kormányhivatal Nagykanizsai Járási Hivatal Járási Építésügyi Hivatalának képviselői 2014. szeptember 18-án építésfelügyeleti helyszíni ellenőrzést tartottak, melyről 20-1-232-2014. szám alatt vettek fel jegyzőkönyvet.

A jegyzőkönyv 24. pontja szerint az ellenőrzés megállapításai alapján az építésfelügyelet munkatársai az alábbi intézkedéseket kezdeményezték:

„A felelős műszaki vezető szerepkörének kiosztását kérjük az elektronikus építési naplóban 3 napon belül. Kérjük szerkezeti kiviteli terv feltöltését a tervnaplóba 15 napon belül.”

A jegyzőkönyv 27. pontja szerint a felelős műszaki vezető jegyzőkönyvben foglaltakkal kapcsolatban az alábbi észrevételt tette:

„A tartószerkezeti kiviteli tervek rendelkezésünkre állnak, a feltöltés szükségességét építtetőnek jelezni fogom”.

Az ajánlatkérő 2014. október 2. napján a vállalkozási szerződés módosításáról, illetve annak részletes indokáról a „Kbt. 132. §-ában foglaltak szerint” tájékoztatta az ajánlattevőket.

A szerződés első módosításáról szóló tájékoztató 2014. október 8. napján jelent meg a Közbeszerzési Értesítőben KÉ-21001/2014. iktatószámon.

A szerződés módosításának tartalma az alábbiak szerint került meghatározásra:

„A közbeszerzés eredményeként megkötött vállalkozói szerződés műszaki tartalma kiegészül 1 fedélszéki kiviteli terv, és villámvédelmi terv elkészítésével. Az építési munkák során megállapításra került, a hogy a következő dokumentumok elkészítése szükséges, mivel ezek jelenleg nem

állnak rendelkezésre, a későbbi hatósági engedélyek beszerzése érdekében, viszont szükségesek, mindezt az építési hatóság is megállapította:

- Az épület tetőszerkezetének különleges kialakítása miatt, a fedélszéki kiviteli terv készítése szükséges, és e terv szerint kell a kivitelezést lefolytatni.
- Villámvédelmi kockázat elemzés, villámvédelmi terv elkészítése.”

A tájékoztató IV.1.3) pontjában az ajánlatkérő a módosítást a következőképp indokolta: „A helyi építési hatóság csak a fedélszékre vonatkozó kiviteli terv megléte esetén engedélyezi az építkezés folytatását. Illetve a tűzoltóság is csak a villámvédelmi terv megléte esetén járul hozzá a használatba vételhez. A szerződő felek megállapodása szerint ezen tervek elkészíttetését a kivitelező vállalja. A szerződés módosítás megnövelt műszaki tartalom teljesítésével jár együtt.”

A hirdetmény feladására irányuló kérelemben a becsült értéket az ajánlatkérő 16.125.905.- Ft-ban jelölte meg.

A vállalkozási szerződés 2. sz. módosítását a felek 2014. november 4-i keltezéssel írták alá, amelynek a 2.1. pontja értelmében a 2014. július 8. napján kelt és 2014. szeptember 12-én módosított megbízási szerződés 5.8 pontja módosult, mivel a vállalkozó – a 2014. október 28-i módosító nyilatkozata szerint – a szavatossági, jótállási kötelezettségeire nyújtandó biztosítékot – az ajánlatában foglaltakkal szemben – bankgarancia helyett az ajánlatkérő számlájára történő befizetéssel kívánta teljesíteni.

A felek rögzítették, hogy a 2014. július 5. napján aláírt, módosított „vállalkozói szerződés egyéb részei változatlanul érvényben maradnak.”

A **kezdeményező**, mint a Kbt. 140. § (1) bekezdés g) pontja szerinti szervezet, 2014. november 11-én nyújtotta be a Közbeszerzési Döntőbizottsághoz jogorvoslati kezdeményezését, melyben kérte a jogsértés megtörténtének megállapítását.

1. elem

Azáltal, hogy az ajánlati dokumentáció részét képező árazatlan költségvetésben az ajánlatkérő meghatározott gyártmányú anyagokat, konkrét termékeket jelölt meg és sem a költségvetésben, sem a dokumentáció egyéb részeiben nem alkalmazta a „vagy azzal egyenértékű” kifejezést, ezzel megsértette a Kbt. 39. § (1) bekezdését, valamint a 310/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet 26. § (6) bekezdését.

A Közbeszerzési Döntőbizottság következetes joggyakorlata során a D.9/2013. számú határozatában kimondta, hogy a közbeszerzés tárgyának és mennyiségének meghatározása a közbeszerzési eljárás alappillére, ez alapján tudják a potenciális ajánlattevők eldönteni, hogy tudnak-e, kívánnak-e az adott eljárásban ajánlatot tenni. A Kbt. kógenciájára tekintettel megállapítható, hogy

az ajánlatkérőnek a Kbt. 39. § (1) bekezdése és a Kbt. 46. § (1) bekezdése szerint a felhívásban akként kell meghatározni a beszerzés tárgyát és annak teljes mennyiségét, hogy az ajánlattevők egyenlő eséllyel megfelelő ajánlatot tehessenek.

A beszerzés tárgya és a műszaki specifikáció azon elvárások összessége, amelyek tartalmazzák, hogy az ajánlatkérő milyen műszaki-szakmai tartalmú szolgáltatás teljesítését kéri. Az ajánlatkérő kötelezettsége és felelőssége az, hogy úgy határozza meg a beszerzés tárgyát, a műszaki követelményeket és ezzel összhangban az ajánlatadás feltételeit, hogy ezzel ne okozzon indokolatlanul hátrányos vagy előnyös megkülönböztetést, tegye lehetővé a közbeszerzési eljárásban történő egyenlő esélyű ajánlattételt, valamint biztosítsa a verseny tisztaságát.

A jelen közbeszerzési eljárás műszaki leírásában az ajánlatkérő az „egyértelműség pontos meghatározása végett” konkrét gyártmányokat, terméktípusokat és pontos leírásokat adott meg bizonyos esetekben, azonban az egyes termékek mellett a 310/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet 26. § (6) előírásával szemben nem tüntette fel a „vagy azzal egyenértékű” kifejezést. Ezzel az ajánlatkérő indokolatlanul túlzó pontossággal határozta meg a beszerzés tárgyait oly módon, hogy ezzel egyes gazdasági szereplőket, valamint árukat kizárt a versenyből, továbbá ez indokolatlanul hátrányos vagy előnyös megkülönböztetésüket eredményezte, valamint az egyenlőtlen esélyű ajánlattételt.

2. elem

A vállalkozási szerződés 2014. szeptember 12-i első módosításával az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 132. § (1) és (2) bekezdését.

A módosított szerződésben a közbeszerzés tárgyát az alábbi plusz tételre terjesztette ki: „A vállalkozó feladata a fedélszéki kiviteli tervének, és a villámvédelmi tervének az elkészítése”.

Mivel a módosítás a szerződés tárgyát az eredeti szerződésben foglalt ajánlattevői kötelezettséghez képest új elemre terjeszti ki, amit a Kbt. 132. § (1) bekezdés c) pontja tilt, ezért az ajánlatkérő egyedül a Kbt. 132. § (2) bekezdése alapján módosíthatta volna a szerződést, ugyanakkor a szerződés módosítása nem olyan körülményből fakadt, mely a szerződéskötéskor ne lett volna előre látható.

Az ajánlatkérő az építési beruházását a Zala Megyei Kormányhivatal Nagykanizsai Járási Hivatal Járási Építésügyi Hivatala 2014. május 16-án kelt ZA-04D/EU/188-14/2014 sz. határozatával megadott 201400018107 azonosítószámú építési engedélye alapján indította meg. Az engedély 15. pontja alapján „Az építőipari kivitelezési tevékenység megkezdéséhez az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX. 15.) Korm. Rendeletben meghatározott esetekben kivitelezési dokumentáció készítése szükséges (monolit vb. szerkezetekre vonatkozóan, + költségvetési kiírás)”. Az építőipari

kivitelezési tevékenységről 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet a közbeszerzési eljárás megindításának időpontjában hatályos 22. § (3) és (4) bekezdései, és az építési engedély alapján a közbeszerzési eljárás megindításának pillanatában előrelátható volt, hogy tartószerkezeti kiviteli terv elkészítése kötelező.

3. elem

Ugyanezen módosítás másik eleme a villámvédelmi terv elkészítése volt.

Az engedély mellékletét képző Tűzvédelmi műszaki leírás a villámvédelem címszava alatt közli, hogy „Az OTSZ XIV. fejezet alapján az épület villámvédelmi tervét megfelelő jogosultsággal rendelkező szakember készíti el.”

Az engedély mellékletét képző munkavédelmi, organizációs műszaki leírás villámvédelem, túlfeszültség védelem címszava a következőket tartalmazza: „A villámvédelmi és túlfeszültség védelmi rendszer komplex kialakításáról kiviteli terv szerint kell gondoskodni tűzvédelmi leírás figyelembevételével.”

A közbeszerzési eljárás megindításának időpontjában hatályos, az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról szóló 28/2011. (IX. 6.) BM rendelet (a továbbiakban: OTSZ rendelet) 222. §-ának (1) bekezdése szerint: „Villámvédelmi berendezést kell létesíteni a 11. melléklet 1. táblázatában megjelölt építmények esetében, a meghatározott védelmi szint biztosításával, továbbá abban az építményben, ahol a villámcsapások hatásaival szembeni védelem csak így biztosítható.” Az OTSZ rendelet 225. § (1) bekezdése alapján „Villám védelmi berendezést csak kiviteli tervdokumentáció alapján lehet létesíteni, kivételt képeznek a villámvédelmi berendezés létesítésére nem kötelezett építmények, amelyeknél csak ajánlott a tervdokumentáció alapján történő létesítés.”

Az OTSZ rendelet 11. melléklete a 4. pont alatt tartalmazza a nagyforgalmú vagy tömegtartózkodásra szolgáló épületeket, létesítményeket. Az engedély mellékletét képző műszaki leírás a tervezett épület ismertetése alatt a 2.2. pontban meghatározza, hogy az épület közösségi funkcióra tervezett, tehát az OTSZ rendelet 11. melléklete 4. pontjának hatálya alá tartozik.

Azaz a közbeszerzési eljárás megindításának pillanatában mind az építési engedély, mind az OTSZ rendelet alapján előrelátható volt, hogy villámvédelmi terv elkészítése kötelező.

Összességében tehát az, hogy a fedélszék kiviteli tervét és az épület villámvédelmi tervét el kell készíteni, nem volt előre nem látható fejlemény, így a szerződés módosításának a jogalapja nem állt fenn, az ajánlatkérő megszegte a Kbt. 132. § (1) és (2) bekezdését.

Az *ajánlatkérő* jogsértés hiányának a megállapítását kérte.

1. elem

Az ajánlatkérő hivatkozott a dokumentáció részeként kiadott, a közbeszerzéssel kapcsolatos általános tájékoztató bevezetőjére és rögzítette, hogy annak

megfelelően az ajánlattevők a dokumentáció, a Kbt. és a jogszabályok ismeretében kellett, hogy az ajánlatukat megtegyék. Kifejezetten felhívta az ajánlatkérő a figyelmet a jogszabályi előírásokra, amelyeket az ajánlatok során figyelembe kell venni. A dokumentációban ezzel utalt arra, hogy a hatályos jogszabályok, így a 310/2011 (XII. 23.) Korm. rendelet figyelembevételével kell az ajánlatokat összeállítani.

A Kbt. 47. § (1) bekezdésére tekintettel az ajánlattételi felhívás II.1.8.) pontjában a változatokra (alternatív ajánlatok) vonatkozó információk között szerepeltette az ajánlatkérő, hogy lehetséges eltérő ajánlatok nyújtása, tehát az ajánlattevők, ha akartak volna, élhettek volna ezzel a lehetőséggel.

Ezen túlmenően a dokumentáció „A közbeszerzéssel kapcsolatos általános tájékoztató” 15. oldal 15. pontja pedig rögzítette: „A részletes ajánlat, amelyben a műszaki paramétereknek teljes egészében megfelelő típust bemutatja az ajánlattevő, illetve az egyéb ajánlati elemeket leírja”. Így az ajánlatkérő betartotta a Kbt. 47. § (3) bekezdésében leírtakat, amely előírja, hogy meg kell határozni, hogy az ajánlattevő által alternatív ajánlatát, hogyan állítsa össze. Az ajánlatkérő részéről az elvárás az volt, hogy írja le pontosan az eltérő típusokat az ajánlattevő.

Az építési beruházások esetében az esélyegyenlőség elvének biztosítása tulajdonképpen megköveteli, hogy a lehetséges műszaki, gazdasági, környezetvédelmi, pénzügyi, technológiai stb. megoldások közül az ajánlatkérő a megvalósíthatóságra vonatkozó tanulmányok alapján egy konkrét megoldást kiválasszon, és a közbeszerzést erre a megoldásra (beszerzés tárgyára, elvárt teljesítményparaméterekre, minőségi követelményekre és mennyiségre) indítsa. Ezt tette a jelen esetben az ajánlatkérő a dokumentációban, az árazatlan költségvetésben és megengedte az ettől eltérő megoldásokra az alternatív ajánlatok megtételét. Ez a megfogalmazás megfelelő módon informálta az ajánlattevőket eltérő anyagok ajánlatba történő esetleges beépítése esetén.

Az ajánlattevők az eljárás során kiegészítő tájékoztatást nem kértek, amelyből arra lehet következtetni, hogy az anyagok pontos meghatározása a műszaki leírásban nem befolyásolta az ajánlataik összeállítását. Nem volt olyan ajánlattevő, aki eltért volna az ajánlatkérő által megjelölt típustól. A Kbt. 122/A. §-a szerint lefolytatott eljárásban az ajánlattevők valamennyien érvényes ajánlatot tettek, kérdések, vagy észrevételek során sem kifogásolták a műszaki dokumentációban meghatározott anyagokat. A nem megfelelő műszaki tartalom miatt érvénytelenné nyilvánítás sem történt.

Az ajánlatkérő tehát a felhívásban lehetővé tette, míg a dokumentációban meghatározta a műszaki kiírástól eltérő ajánlatok benyújtásának módját. Meghatározta, hogy eltérő ajánlatot is befogad az ajánlattevőktől, amennyiben annak megfelelőségét megfelelő módon bemutatják. Nem zárt ki az eljárásból ajánlattevőt a műszaki tartalom eltérősége miatt. A leírtak összes körülményét figyelembe véve nem befolyásolta az ajánlatkérő az egyenlő esélyű ajánlattételt,

sem a verseny tisztaságát. Az ajánlatkérő megjegyezte azt is, hogy a verseny nyilvánossága ezen speciális eljárásfajta viszonylatában csak a három felkért ajánlattevő vonatkozásában értelmezhető, a verseny nyilvánossága alapelv rájuk értelmezhető.

2. elem

A Zala Megyei Kormányhivatal Nagykanizsai Járási Hivatal Járási Építésügyi Hivatala 2014.05.16-án a Magyarszerdahely Petőfi S. u. 4. 41. hrsz. ingatlanon Turisztikai pihenő pajta építésére ZA-04D/EU/188-14/2014. számú határozatában építési engedélyt adott ki. Az építési engedélyben szerepeltek azok a feltételek, amely keretei között az építkezés lebonyolítható. A hivatkozott határozat 15. pontjában a hatóság pontosan meghatározta a kiviteli dokumentáció készítésének területeit. Ezek: a monolit vb. szerkezetek + költségvetési kiírás. Ezek között nem került meghatározásra a fedélszéki kiviteli terv, és egyéb jogszabályok sem írják kötelezően elő ennek az elkészítését.

A kezdeményező tévesen hivatkozik 191/2009. (IX.15.) Korm. rendelet 22. § (4) bekezdése alapján készítendő tartószerkezeti kiviteli tervre, mert ez csak a monolit vasbeton elemek beépítése esetén szükséges.

Az építtetőre nem érvényesek a 191/2009. (IX.15.) Korm. rendelet 22. § (3) szerinti előírások sem, mert az épület 300 m^2 alatti: $206,21 \text{ m}^2$, és a térfogata 921 m^3 , tehát 1000 m^3 alatti. Így e rendelkezések szerint sem kellett fedélszéki kiviteli tervet készíteni.

A szerződés módosítás nem a monolit vasbeton szerkezetek kiviteli tervének az elkészítésére vonatkozott, hanem a fedélszéki kiviteli tervre, amelynek az elkészítését a hivatkozott rendelet 22. § (4) bekezdése nem írja elő az építkezéssel összefüggésben.

A szerződés módosítást az indokolta, hogy a felelős műszaki vezető és a műszaki ellenőr a 2014. 08. 14-én tartott műszaki bejárásán jelezte, hogy a munkálatok bonyolultsága indokolja a fedélszéki kiviteli terv elkészítését és ezt kezdeményezte: „A tetőszerkezet építésénél javasolja, hogy a pillérekre helyezendő gerendák helyett fából készült rácsos tartószerkezet készüljön a teherbírás növelése és a merevítések megerősítése miatt. Ezt a javaslatot a tervező, a felelős műszaki vezető és a műszaki ellenőr a helyszínen jóváhagyott. A fentiek miatt a tartószerkezeti feszttáv megköveteli a fedélszék kiviteli tervet, melyet a Tervező elkészít és rendelkezésre bocsát, az építési naplóba feltöltésre kerül.”

Az ajánlatkérő hivatkozott a 312/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 19. § (4) bekezdés f) pontjára, és arra tekintettel előadta, hogy amennyiben a fedélszéki kiviteli terv készítése szükséges feltétele lett volna az építkezés megkezdésének, akkor azt az építési engedélyt kiadó határozatban rögzítenie kellett volna a hatóságnak, hiszen a szabályozás szerint meg kell határozni az építési engedéllyel kapcsolatos feltételeket. A határozatban ezt a feltételt, a fedélszéki kiviteli terv kötelező elkészítését nem rögzítette a hatóság, tehát az ajánlatkérő

abban a tudatban kötötte meg a szerződést, hogy minden dokumentummal rendelkezik a közbeszerzés jogszerű és sikeres lebonyolításához.

Az ajánlatkérő hivatkozott a 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 22. § (4) bekezdés ab) alpontjára, és rögzítette, hogy téves álláspont az, amely szerint az 5,4 m-nél nagyobb támaszközü épületeknél tartószerkezeti kiviteli tervdokumentációt kell készíteni, ugyanis a hivatkozott jogszabályhely alapján csak akkor kell, ha ugyanezen rendelet (3) bekezdésében foglalt feltételek teljesülnek. Tehát hiába nagyobb az épület támaszköze 5,4 m-nél, mivel 300 m²-nél kisebb az épület, egyszintes, 1000 m³-nél kisebb bruttó térfogatú, támfal nem épült. Csak a későbbi egyeztetések, a felelős műszaki vezető, a műszaki ellenőr szakmai javaslata, és az ezt követő hatósági ellenőrzés tette ajánlatkérő számára ellátandó feladattá a tartószerkezeti kiviteli terv elkészíttetését.

A szerződésmódosítás ezen eleme megfelelt a Kbt. 132. § (2) bekezdése szerinti szabályozásnak, mert az eredeti szerződés megkötésekor rendelkezésre álló információk, jogszabályok szerint nem volt ismert, hogy fedélszéki kivitelezési terv készítése is szükséges. Ennek megfelelően az építési engedély is kiadásra került, amelyben a hatóság nem szerepeltette a fedélszéki kiviteli tervek készítését. Ezt erősíti az is, hogy az építési engedély határozat 2. oldal 15. pontjában kifejezetten foglalkozik a 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet (4) bekezdésében szereplő monolit vasbeton szerkezetek kiviteli dokumentációjával, de az 5,4 m-nél nagyobb támaszközzel nem.

Az ajánlatkérő rögzítette, hogy a felelős műszaki vezető és a műszaki ellenőr hívták fel a figyelmet arra, hogy várhatóan a fedélszéki kiviteli tervnek az elkészítése válik szükségessé az építéshatóság gyakorlatára tekintettel, majd ezen felvetést erősítette meg a hatósági helyszíni ellenőrzés is 2014. szeptember 18-án.

3. elem

A Zala Megyei Kormányhivatal Nagykanizsai Járási Hivatal Járási Építésügyi Hivatala 2014. 05. 16-án a Magyarszerdahely Petőfi S. u. 4. 41 hrsz. ingatlanon Turisztikai pihenő pajta építésére ZA-04D/EU/188-14/2014. számú határozatával építési engedélyt adott ki. Az építési engedélyben szerepeltek azok a feltételek, amely keretei között az építkezés lebonyolítható. Az építési engedély 15. pontjában meghatározta azokat a szükséges kiviteli terveket, amelyek elkészítése az építkezés feltétele. Ezek között csak a monolit vb szerkezetek és a költségvetési kiírás szerepel, a villámvédelmi terv nem. Az építési engedélyben az OTSZ rendelet alapján a hatóság rögzíti az építési engedéllyel kapcsolatos feltételeit, amelyet az engedély 1. oldalán határoz meg: „megtartandó tűztávolság az épülettől 8,71 m”.

Az építési engedélyben rögzítésre került a Zala Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Nagykanizsai Katasztrófavédelmi Kirendeltsége a szakhatósági hozzájárulásának feltételeit az építési engedély 4-5 oldalán határozta meg. Ezek között nem szerepel a villámvédelmi kiviteli terv elkészítése.

Mint építtető abban a tudatban kezdte meg az ajánlatkérő az építkezést, hogy az engedélyezési eljárásban benyújtott dokumentumokon kívül csak az építési engedélyben rögzített kiviteli tervek elkészítése szükséges. Az építési engedély villámvédelmi kiviteli terv készítés feltételt nem tartalmazott.

A szerződésmódosítást a villámvédelmi kiviteli terv vonatkozásában az indokolta, hogy a felelős műszaki vezető és a műszaki ellenőr a 2014.08.14-én tartott műszaki bejáráson jelezte: „A villámhárító rendszer kiépítésre kerül a költségvetés szerint, de a használatba vételi eljárás sikeres lebonyolítása érdekében szükséges elkészíteni a villámvédelmi kiviteli tervet, és a villámvédelmi kockázat elemzést. A használatbavételi eljárás során villámvédelmi szabványossági nyilatkozat és mérési jegyzőkönyv fog készülni.” Mint építtető ekkor szerzett tudomást az ajánlatkérő a villámvédelmi kiviteli terv elkészítésének a szükségességéről, mivel ez a feltétel az építési engedélyben nem került meghatározásra.

Az ajánlatkérő hivatkozott az építési engedély 4. oldal indokolás 2. bekezdésére, amely szerint az építési műszaki dokumentáció megfelel a 312/2012 (XI. 8.) Korm. rendelet 8. mellékletében foglaltaknak. A hivatkozott melléklet 1.1.3. pontja szerint az építészeti műszaki leírás ismerteti az „1.1.3. a tartószerkezeti, az épületgépészeti, villamos, villámvédelmi, zaj és rezgés elleni védelmi megoldásokat, az energetikai követelmények teljesítésének módját”.

Az építési engedély kifejezetten hivatkozik a 8. sz. melléklet szerinti megfelelésnek, amely szerint az építési engedélykérelemhez benyújtott dokumentumok megfelelően tartalmazzák többek között a villámvédelmi követelmények megoldási módját.

Az ajánlatkérő akként nyilatkozott, hogy az épület várhatóan 80-100 ember befogadására lesz alkalmas.

A szerződés módosítása ezen eleme is megfelelt a Kbt. 132. § (2) szerinti szabályozásnak, hiszen az eredeti szerződés megkötésekor rendelkezésre álló információk szerint, nem volt ismert, hogy villámvédelmi kiviteli terv készítése is szükséges.

A **Döntőbizottság** a hivatalbóli kezdeményezés vizsgálata alapján megállapította, hogy az részben alapos.

Az ajánlatkérő a Kbt. Harmadik része szerinti, a Kbt. 122/A. §-a alapján lefolytatott közbeszerzési eljárását 2014. június 5. napján megküldött felhívással indította meg, így a hivatalbóli kezdeményezés elbírálására a Kbt. ezen időpontban hatályos rendelkezései az irányadók.

A Kbt. és a közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 310/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) releváns előírásai a következők.

A Kbt. 3. § E törvény szabályaitól csak annyiban lehet eltérni, amennyiben e törvény az eltérést kifejezetten megengedi. E törvény rendelkezéseinek alkalmazásakor, valamint a jogszabályban nem rendezett kérdésekben a közbeszerzési eljárás előkészítése, lefolytatása, a szerződés megkötése és teljesítése során a közbeszerzésekre vonatkozó szabályozás céljával összhangban, a közbeszerzés alapelveinek tiszteletben tartásával kell eljárni. A közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződésekre az e törvényben foglalt eltérésekkel a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezéseit kell alkalmazni.

A Kbt. 39. § (1) és (2) bekezdései kimondják, hogy

(1) Az eljárást megindító felhívásnak minden esetben biztosítania kell, hogy annak alapján a gazdasági szereplők egyenlő eséllyel megfelelő ajánlatot tehessenek, illetve részvételi jelentkezést nyújthassanak be.

(2) A közbeszerzés tárgyára vonatkozó adatokat az eljárást megindító felhívásban úgy kell megadni, hogy annak alapján a gazdasági szereplők meg tudják ítélni, hogy az eljárásban tudnak-e ajánlatot tenni.

A Kbt. 46. § (1) bekezdése szerint „Az eljárást megindító felhívásban az ajánlatkérő köteles megadni a közbeszerzés tárgyát és mennyiségét”.

A Kbt. 47. § (1)-(3) bekezdései értelmében:

(1) Az eljárást megindító felhívásban szerepelnie kell, hogy az ajánlattevő tehet-e többváltozatú (alternatív) ajánlatot.

(2) Az ajánlatkérő akkor rendelkezhet a többváltozatú ajánlattétel lehetőségéről, ha az összességében legelőnyösebb ajánlat kiválasztására irányuló értékelési szempontot [71. § (2) bekezdés *b*) pontja] alkalmazza az eljárásban.

(3) Többváltozatú ajánlattétel lehetősége esetén az ajánlatkérőnek az eljárást megindító felhívásban vagy a dokumentációban meg kell határoznia, hogy a változatoknak milyen minimumkövetelményeknek és közbeszerzési műszaki leírásnak kell megfelelniük, és azokat milyen egyéb követelmények szerint kell elkészíteni. Nem érinti valamely változat megfelelőségét az a tény, hogy elfogadása esetén a közbeszerzés tárgya árubeszerzés helyett szolgáltatás megrendelésének vagy szolgáltatás megrendelése helyett árubeszerzésnek minősülne.

A Kbt. 48. § (1)-(3) bekezdései a következőket mondják ki:

(1) Az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban vagy a dokumentációban köteles megadni a közbeszerzés tárgyára vonatkozó közbeszerzési műszaki leírást.

(2) A műszaki leírás azoknak a műszaki előírásoknak az összessége, amelyet különösen az ajánlattételhez szükséges dokumentáció tartalmaz, és amelyek

meghatározzák a közbeszerzés tárgya tekintetében megkövetelt jellemzőket, amelyek alapján a közbeszerzés tárgya olyan módon írható le, hogy az megfeleljen az ajánlatkérő által igényelt rendeltetésnek.

(3) A műszaki leírás meghatározására és tartalmára vonatkozó részletes szabályokat külön jogszabály határozza meg.

A Kbt. 49. § (2) bekezdés első mondata szerint „A dokumentáció tartalmazza az ajánlat elkészítésével kapcsolatban az ajánlattevők részére szükséges információkról szóló tájékoztatást, valamint az ajánlat részeként benyújtandó igazolások, nyilatkozatok jegyzékét”.

A Kbt. 121. § (1) bekezdés b) pontja alapján az ajánlatkérő az e rész hatálya alá tartozó közbeszerzés megvalósításakor választása szerint a törvény Második Részében meghatározott szabályok szerint jár el a 122-122/A. §-ban foglalt eltérésekkel.

A Kbt. 132. §-a a következőkről rendelkezik:

(1) A felek nem módosíthatják a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződésnek a felhívás, a dokumentáció feltételei, illetve az ajánlat tartalma alapján meghatározott részét, ha

a) a módosítás olyan feltételeket határoz meg, amelyek ha szerepeltek volna a szerződéskötést megelőző közbeszerzési eljárásban, az eredetileg részt vett ajánlattevőkön (részvételre jelentkezőkön) kívül más ajánlattevők (részvételre jelentkezők) részvételét, vagy a nyertes ajánlat helyett másik ajánlat nyertességét lehetővé tették volna; vagy

b) a módosítás a szerződés gazdasági egyensúlyát a nyertes ajánlattevő javára változtatja meg; vagy

c) a módosítás a szerződés tárgyát az eredeti szerződésben foglalt ajánlattevői kötelezettséghez képest új elemre terjeszti ki.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjában foglalt feltétel fennállását nem kell vizsgálni, ha a szerződés módosítása olyan körülmény miatt vált szükségessé, amely a szerződéskötést követően - a szerződéskötéskor előre nem látható okból merült fel és a szerződés valamelyik fél lényeges jogos érdekét sérti. Ha a szerződés olyan eleme változik a módosítás eredményeként, amely a közbeszerzési eljárásban az ajánlatok értékelésének [63. § (4) bekezdés] alapjául szolgált, az ajánlatkérő köteles az eljárásban részt vett minden ajánlattevőt a módosításról és annak részletes indokairól értesíteni.

(3) Az (1) bekezdés b) pontjának alkalmazásában a szerződésben foglalt - amennyiben a felek a szerződésben tartalékkeretet kötöttek ki, akkor a tartalékkeret nélkül számított - eredeti ellenérték 5%-ot meghaladó növekedését minden esetben úgy kell tekinteni, hogy az a szerződés gazdasági egyensúlyát a nyertes ajánlattevő javára megváltoztatja.

A Korm. rendelet 26. § (6) bekezdése szerint „A műszaki leírásnak nem lehet olyan hatása, amely indokolatlanul akadályozná a közbeszerzés verseny előtti megnyitását. Az ajánlatkérő a közbeszerzési műszaki leírást nem határozhatja meg oly módon, hogy egyes gazdasági szereplőket, vagy árukat az eljárásból kizár, vagy más módon indokolatlan és hátrányos vagy előnyös megkülönböztetésüket eredményezi. Ha a közbeszerzés tárgyának egyértelmű és közérthető meghatározása szükségessé tesz meghatározott gyártmányú, eredetű, típusú dologra, eljárásra, tevékenységre, személyre, szabadalomra vagy védjegyre való hivatkozást, a leírásnak tartalmaznia kell, hogy a megnevezés csak a tárgy jellegének egyértelmű meghatározása érdekében történt, és a megnevezés mellett a „vagy azzal egyenértékű” kifejezést kell szerepeltetni”.

1. elem

A Döntőbizottság rögzíti, hogy az ajánlatkérő a műszaki leírásban található árazatlan költségvetésben számtalan helyen konkrét termékeket jelölt meg, ugyanakkor a „vagy azzal egyenértékű” kifejezést nem szerepeltette. A kezdeményező ezekből kérte a Kbt. 39. § (1) bekezdésének, valamint a Korm. rendelet 26. § (6) bekezdése megsértésének a megállapítását.

A Döntőbizottság rögzíti, hogy a Korm. rendelet 26. § (6) bekezdése értelmében az ajánlatkérőnek lehetősége van arra, hogy a műszaki leírásban meghatározott gyártmányú, eredetű, típusú termékre hivatkozzon, ugyanakkor ebben az esetben fel kell tüntetnie azt, hogy ezen hivatkozás a tárgy jellegének egyértelmű meghatározása érdekében történt, és a megnevezés mellett a „vagy azzal egyenértékű” kifejezést kell szerepeltetni.

Az ajánlatkérő a fentiek szerinti eljárása a Korm. rendelet 26. § (6) bekezdésével ellentétes, hiszen sem a „vagy azzal egyenértékű” kifejezést nem rögzítette, sem pedig azt, hogy a termékmegjelölés a tárgy jellegének egyértelmű meghatározása érdekében történt. A Döntőbizottság álláspontja szerint egy általános tartalmú nyilatkozat, miszerint az ajánlatkérő nem kívánja megismételni a Kbt. és a vonatkozó jogszabályok előírásait, nem teszi jogszerűvé az ajánlatkérő eljárását.

A Döntőbizottság ezt követően vizsgálta, hogy az ajánlatkérő az alternatív ajánlattétel lehetősége biztosításával jogszerűvé tette-e a vitatott eljárását.

A Döntőbizottság nem osztotta az ajánlatkérő álláspontját.

Az alternatív ajánlattétel lehetőségét a Kbt. 47. §-a szabályozza. A (3) bekezdés értelmében többváltozatú ajánlattétel lehetősége esetén az ajánlatkérőnek az eljárást megindító felhívásban vagy a dokumentációban meg kell határoznia,

hogy a változatoknak milyen minimumkövetelményeknek és közbeszerzési műszaki leírásnak kell megfelelniük, és azokat milyen egyéb követelmények szerint kell elkészíteni.

A Kbt. indokolása szerint „Az alternatív ajánlattételt azt jelenti, hogy az ajánlatkérő a beszerzés tárgyának (vagy a szerződéses feltételeknek) több változatára kér be ajánlatot az ajánlattevőktől - ilyenkor a felhívásban vagy a dokumentációban meg kell határozni az egyes változatok műszaki leírását és egyéb követelményeit. Az ajánlatkérő - az irányelvi rendelkezések nyomán - csak akkor rendelkezhet a többváltozatú ajánlattétel lehetőségéről, ha az összességében legelőnyösebb ajánlat kiválasztására irányuló értékelési szempontot alkalmazza az eljárásban. Az ajánlatkérő ilyenkor is csak egy értékelési szempontrendszer határozhat meg a felhívásban, és ennek a szempontrendszernek kell alkalmasnak lennie arra, hogy a több változatú ajánlatok közül az összességében legelőnyösebb ajánlat kiválasztható legyen”.

A fentiek alapján alternatív ajánlattétel esetén a felhívásban vagy a dokumentációban meg kell határozni, hogy a változatoknak milyen minimumkövetelményeknek és közbeszerzési műszaki leírásnak kell megfelelniük, és azokat milyen egyéb követelmények szerint kell elkészíteni. A jelen esetben ezt elmulasztotta az ajánlatkérő.

Ezen törvényi követelményeknek az ajánlatkérő hivatkozása szerinti, a Kbt. 49. § (2) bekezdése alapján a dokumentáció kötelező tartalmi elemét képező iratjegyzék egyik eleme sem felelt meg.

Tehát az ajánlatkérő alternatív ajánlattételt megengedő előírásai sem álltak a kógens jogszabályi előírásokkal összhangban, a rendeltetésszerű joggyakorlás alapvető követelményére is tekintettel a jogszabálysértő előírások nem mentesítik az ajánlatkérőt egy másik jogszabálysértése alól.

A fentiekre tekintettel a Döntőbizottság megállapította, hogy a hivatalbóli kezdeményezés 1. eleme alapos, az ajánlatkérő megsértette a Korm. rendelet 26. § (6) bekezdését.

A kezdeményező kérte a Kbt. 39. § (1) bekezdése megsértése megállapítását is. A Döntőbizottság rögzíti, hogy az a felhívás előírásaira vonatkozik, míg a jelen esetben az ajánlatkérő a megsértést a dokumentációban valósította meg, így ezen jogszabályhely megsértése megállapítására a jelen esetben nem volt mód.

A kezdeményező a Kbt. 132. § (1) és (2) bekezdése sérelmét állítja a hivatalbóli kezdeményezés 2. és 3. elemében az ajánlatkérő első szerződésmódosításával összefüggésben.

A szerződésmódosítás indokolása körében az ajánlatkérő rögzítette, hogy fedélszéki kiviteli terv és villámvédelmi terv elkészítése szükséges a későbbi hatósági engedélyek beszerzése érdekében. Ezzel összhangban álló indokolást rögzít a szerződés módosításáról megjelent tájékoztató is.

A Döntőbizottság rögzíti, hogy a jogorvoslati eljárás során azt vizsgálhatta, hogy a fenti indok megalapozza-e a szerződés jogszerű módosítását.

Ezen vizsgálata során előljáróban a Döntőbizottság a következőket rögzíti:

A Kbt. 132. § (1) bekezdés a)-c) pontjai vagylagos feltételeket határoznak meg, amelyek közül bármelyik teljesülése a szerződés jogszerű módosítását kizárja. A (2) bekezdés egy kivételi kört határoz meg az (1) bekezdés a) pontjában foglalt feltétel vizsgálata alól arra az esetre, ha a szerződés módosítása olyan körülmény miatt vált szükségessé, amely a szerződéskötést követően - a szerződéskötéskor előre nem látható okból merült fel és a szerződés valamelyik fél lényeges jogos érdekét sérti. A jogalkotó ehhez kapcsolódóan rögzítette, hogy ha a szerződés olyan eleme változik a módosítás eredményeként, amely a közbeszerzési eljárásban az ajánlatok értékelésének [63. § (4) bekezdés] alapjául szolgált, az ajánlatkérő köteles az eljárásban részt vett minden ajánlattevőt a módosításról és annak részletes indokairól értesíteni.

A Kbt. Nagykomentárja (Complex Kiadó) az alábbiakat rögzíti a Kbt. 132. §-ához függően: „Az új Kbt. szabályozása három korlátot állít a szerződés módosításának: a felek nem módosíthatják a közbeszerzési szerződésnek a felhívás, a dokumentáció feltételei, illetve az ajánlat tartalma alapján meghatározott részét, ha az a verseny tisztaságával nem összeegyeztethető vagy ha a szerződés gazdasági egyensúlyát a nyertes ajánlattevő javára megváltoztatja, vagy a módosítás a szerződés tárgyát az eredeti szerződéses szolgáltatáshoz képest új elemre terjeszti ki. Az előbbi feltételek alternatívák, tehát azok bármelyikének fennállta esetén a módosítás nem jogszerű. [...] A 132. § (2) bekezdése elismeri, hogy lehetnek olyan előreláthatatlanul felmerült, jogsérelmet okozó körülmények, amelyek szükségessé teszik a szerződés módosítását. Mivel az ilyen körülmény előreláthatatlan, úgy kell értékelni, hogy az amiatt szükséges módosítás nem sérti a verseny tisztaságát, ezért akár olyan feltétel is módosulhat ilyenkor, amely az eljárásban az értékelés alapjául szolgált. Lényeges azonban, hogy bár az *a)* pont fennállását nem kell vizsgálni, ilyen esetben sem kerülhet sor a *b)* és *c)* pont szerint a szerződés gazdasági egyensúlyának megváltoztatására vagy a szerződés tárgyának kiterjesztésére. A (2) bekezdés szerint az (1) bekezdés *a)* pontjában foglaltakat csak akkor nem kell vizsgálni, ha a szerződés módosítása olyan körülmény miatt vált szükségessé, amely a szerződéskötést követően - a szerződéskötéskor előre nem látható okból merült fel és a szerződés valamelyik fél lényeges jogos érdekét

sérti. Ez az eset megegyezik a hatályos Kbt. 303. §-ában foglalt feltételrendszerrel, ezért az ehhez kapcsolódó hatályos gyakorlat a jövőben is figyelembe vehető. A Közbeszerzések Tanácsa módosított útmutatója a közbeszerzési eljárások eredményeként megkötött szerződések Kbt. 303. §-a szerinti módosításával és 304. §-a szerinti teljesítésével kapcsolatos egyes kérdésekről kifejti, hogy az előre nem láthatóság követelménye alapvetően akkor valósul meg, ha a szerződés módosítását indokló körülmény jövőbeli bekövetkezéséről a feleknek nem volt tudomásuk, és arra a felek a legnagyobb gondosság mellett a beszerzés körülményeinek ismeretében nem is számíthattak”.

A fentiek figyelembevételével vizsgálta a Döntőbizottság a hivatalbóli kezdeményezés 2. és a 3. eleme kapcsán, hogy - a kezdeményező által kifogásolt - az előre nem láthatóság törvényi követelménye megvalósult-e a fedélszéki kiviteli terv és a villámvédelmi terv kapcsán.

2. elem

Az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 22. §-a szerint:

(1) Az építésügyi hatóság engedélyéhez vagy az építésfelügyeleti hatóság tudomásulvételi eljárásához kötött építési tevékenység – a (3) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – az 1. mellékletben meghatározott tartalmú kivitelezési dokumentáció alapján végezhető.

(2) A kivitelezési dokumentáció az Étv. 31. § (2) bekezdésében meghatározott alapvető követelmények és egyéb előírások kielégítését bizonyító, az építmény megvalósításához – minden munkarészre kiterjedően az építők, szerelők, gyártók számára kellő részletességgel – szükséges információt, utasítást tartalmazza, továbbá meghatározza az építmény részévé váló összes anyag, szerkezet, termék, berendezés helyzetét, méretét, minőségét, mérettűrését.

(3) A kivitelezési dokumentáció tartalma – a (4) bekezdés kivételével – az építési engedélyezési dokumentációból, költségvetési kiírásból és – jogszabályban meghatározott esetekben – jogszabály szerinti biztonsági és egészségvédelmi tervből áll

a) a legfeljebb

aa) 300 m² szintterületű,

ab) három építményszinttel rendelkező, vagy

ac) 1000 m³ bruttó térfogatú

építményt, építményrészt érintő építőipari kivitelezési tevékenység vagy

b) a 1,5 m-t meg nem haladó magasságú támfal építése esetén.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott tartalmú kivitelezési dokumentáción túlmenően

a) tartószerkezeti kivitelezési dokumentációt kell készíteni, ha a (3) bekezdés szerinti jellemzők teljesülése mellett

aa) az épület tartószerkezete vagy annak elemei monolit vasbeton, kivéve a 6,6 m-es fal- vagy oszlopköznél kisebb előregyártott födémszerkezethez csatlakozó vasbeton koszorút,

ab) az *aa)* alpontban foglaltak kivételével az épület teherhordó szerkezetének támaszköze 5,4 m-nél nagyobb,

ac) előregyártott födémszerkezet 6,6 m-es fal- vagy oszlopköznél nagyobb, vagy *ad)*

b) épületgépészeti kivitelezési dokumentációt kell készíteni, ha a (3) bekezdés szerinti jellemzők teljesülése mellett az építménybe 30 kW-nál nagyobb hőtermelő berendezés kerül beépítésre,

c) épületvillamossági kivitelezési dokumentációt kell készíteni, ha a (3) bekezdés szerinti jellemzők teljesülése mellett 7 kW-nál nagyobb az építmény elektromos áram teljesítményfelvétele,

d) energetikai számítást kell készíteni a külön jogszabályban meghatározott esetekben, az ott meghatározottak szerint.

(5) Az építményekre vonatkozó követelmények teljes körére kiterjedő kivitelezési dokumentációt kell készíteni, mely az építők, szerelők, gyártók számára a gyártmányterv elkészítéséhez, a megvalósításhoz szükséges és elégséges minden közvetlen információt, utasítást tartalmaz, továbbá tanúsítja az építési engedélyezési és a külön jogszabály szerinti ajánlatkérési műszaki dokumentációban részletezett követelmények teljesítését

a) a (3) bekezdésben meghatározott jellemzőt illetve méretet meghaladó építményt,

b) építési engedélyhez kötött külön jogszabályban meghatározott védelemmel érintett műemléki területen álló meglévő építményt,

c) közhasználatú épületet,

d) a tömegtartózkodásra szolgáló építményre, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény hatálya alá tartozó építményre, valamint a honvédelmi és katonai célú építményre vagy

e) üzemeléstechológiai (gyártás-, javítás-, vizsgálat-, konyha-, egészségügyi technológiai stb.) tervet igénylő épületet érintő építőipari kivitelezési tevékenység esetén.

(6) A kivitelezési dokumentáció tartalma nem térhet el a jogerős építésügyi hatósági engedélyben és a hozzá tartozó, jóváhagyott és engedélyezési záradékkal ellátott építészeti-műszaki dokumentációban foglaltaktól vagy a tudomásulvételhez mellékelte dokumentáció tartalmától kivéve, ha maga az eltérés megfelel az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint az építésügyi hatósági szolgáltatásról szóló 312/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 22. § (1) bekezdésében foglaltaknak. Ennek betartásáért a tervező felel.”

A Döntőbizottság rögzíti, hogy a 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 22. § (3) bekezdése meghatározza, hogy mely esetekben áll csak építési engedélyezési dokumentációból, költségvetési kiírásból, illetve egyes esetekben biztonsági és egészségvédelmi tervből a kivitelezési dokumentáció azzal, hogy a rendelet ezen bekezdése is rögzíti, hogy a (4) bekezdésben foglaltak ezen szabály alól kivételt jelentenek.

A (4) bekezdésben foglaltak értelmében ezen dokumentumokon kívül szükség van tartószerkezeti kivitelezési dokumentációra akkor, ha az épület teherhordó szerkezetének támaszköze 5,4 m-nél nagyobb.

A (4) bekezdésben szereplő a „(3) bekezdés szerinti jellemzők teljesülése mellett” kitétel a Döntőbizottság álláspontja szerint azt jelenti, hogy az épület legfeljebb 300 m² szintterületű, három építményszinttel rendelkező, vagy 1000m³ bruttó térfogatú lehet, amelyek a jelen esetben az ajánlatkérő nyilatkozata szerint is teljesülnek.

A fenti jogszabályi rendelkezések figyelembevételével vizsgálta meg a Döntőbizottság az ajánlatkérő dokumentációját.

A műszaki dokumentáció részeként csatolt a Full-Plan Bt. által készített É-02 lapszámú alaprajz szerint a „Közösségi tér” helyiség esetében – a négy db 40x40 cm-es vasbeton közbelső pillér közti – mértékadó támaszköz mindkét alaprajzi kiterjedés irányában 6,75 m, a pillérek tengelyköze pedig 7,15 m.

Az épület tetőszerkezete az épület tartószerkezetének a részét képezi. A 191/2009. (IX.15.) Korm. rendelet 22. § (4) bekezdés ab) pontja a tartószerkezeti kivitelezési dokumentáció készítésének a kötelezettségét - a tartószerkezet anyagától függetlenül - 5,4 m-nél nagyobb mértékadó támaszközzel tervezett épületek esetében írja elő, amely jelen esetben azt meghaladó mértékű, 6,75 m-es, így a terv elkészítésének a kötelezettsége attól függetlenül fennáll, hogy az építési engedélyhatározat azt tartalmazta-e, avagy sem.

A Döntőbizottság ezen álláspontját alátámasztja az ajánlatkérő és a kivitelező képviselői által 2014. augusztus 14. napján felvett jegyzőkönyv, amely tartalmazza, hogy „a tartó szerkezeti fesztáv megköveteli a fedélszék kiviteli tervezetét”.

Tekintettel azonban arra, hogy az ügyben hatáskörrel és illetékességgel rendelkező építési hatóság az építési engedélyt az ajánlatkérő részére kiadta, a Döntőbizottság - a Kbt. 134. § (2) bekezdése szerinti hatáskörében eljárva - nem állapíthatta meg azt, hogy az ajánlatkérő számára előrelátható volt a szerződés módosítására okot adó körülmény.

A fentiekre tekintettel a hivatalbóli kezdeményezés 2. eleme kapcsán a Döntőbizottság a jogsértés hiányát állapította meg.

3. elem

Az OTSZ rendelet 222. § és 225. § (1) bekezdése, valamint a 11. sz. melléklet 1. sz. táblázata a következőkről rendelkezik:

„222. § (1) Villámvédelmi berendezést kell létesíteni a 11. melléklet 1. táblázatában megjelölt építmények esetében, a meghatározott védelmi szint biztosításával, továbbá abban az építményben, ahol a villámcsapások hatásaival szembeni védelem csak így biztosítható.

(2) Ha a 11. melléklet 1. táblázatában szereplő védelmi szinthez képest a vonatkozó műszaki követelmény szigorúbb védelmi szintet állapít meg, akkor a szigorúbb követelményt kell alkalmazni.”

„225. § (1) Villámvédelmi berendezést csak kiviteli tervdokumentáció alapján lehet létesíteni, kivételt képeznek a villámvédelmi berendezés létesítésére nem kötelezett építmények, amelyeknél csak ajánlott a tervdokumentáció alapján történő létesítés.”

„11. melléklet a 28/2011. (IX. 6.) BM rendelethez

1. táblázat

	A	B	C
1	A létesítmény jellege	Védelmi szint	
		Villámhárító osztálya (LPS)	Koordinált túlfeszültség-védelem osztálya (LPMS)
2	Oktatási rendeltetésű épületek	III	III-IV
3	Mozgásukban és/vagy cselekvőképességükben korlátozott személyek elhelyezésére szolgáló épületek, egészségügyi rendeltetésű épületek, kényszerszertartózkodásra szolgáló épületek	III	III-IV
4	Nagyforgalmú vagy tömegtartózkodásra szolgáló épületek, <u>létesítmények</u>	IV	III-IV
5	Szállodák, kollégiumi épületek (50 fő befogadóképesség felett)	III	III-IV
6	„A”-„B” tűzveszélyességi osztályú épületek, létesítmények	II	II”

A fentiek szerint villámvédelmi berendezést kell létesíteni a 11. melléklet 1. sz. táblázat 4. sora alapján nagyforgalmú vagy tömegtartózkodásra szolgáló épületeknél, melyet a 225. § (1) bekezdése szerint csak kiviteli tervdokumentáció alapján lehet létesíteni.

Az ajánlatkérő dokumentációja részét képező engedélyezési tervdokumentáció szerint a turisztikai pajta közösségi funkciójú létesítmény, amely 50 fő

befogadására alkalmas. Az ajánlatkérő a tárgyaláson akként nyilatkozott, hogy 80-100 fő befogadására lesz alkalmas a tárgyi létesítmény.

A fentiek alapján a Döntőbizottság álláspontja szerint a várhatóan nagyforgalmú közösségi létesítményre irányadó a fenti táblázat 4. sora, amely alapján villámvédelmi kiviteli terv elkészítése az OTSZ 225. § (1) bekezdése szerint kötelező volt.

Ezzel összhangban rögzíti az építési engedély kiadásának alapját képező engedélyezési tervdokumentációban található tervező nyilatkozat is azt, hogy a villámvédelmi tervet a megfelelő jogosultsággal rendelkező szakember készít el.

A Döntőbizottság rámutat továbbá arra, hogy az építés hatóság is azt rögzítette a határozat indokolásában, hogy a benyújtott kérelem és mellékletei megfelelnek a 312/2012. (XI.8.) Korm. rendelet rendelkezéseinek, a dokumentáció pedig a 8. mellékletben foglaltaknak. A tervdokumentáció pedig rögzítette a villámvédelmi terv elkészítésének a szükségességét.

A fentiek miatt a Döntőbizottság a hivatalbóli kezdeményezés 3. elemének helyt adott, és megállapította, hogy a villámvédelmi terv elkészítésének a szükségessége előrelátható volt, így az ajánlatkérő jogsértően módosította a szerződését, és megsértette a Kbt. 132. § (2) bekezdését.

A fentiek miatt a Döntőbizottság a Kbt. 134. § (2) bekezdésében meghatározott hatáskörében eljárva a Kbt. 152. § (2) bekezdés c) pontja alapján az 1. és 3. kezdeményezői kérelmi elem kapcsán megállapította, hogy az ajánlatkérő megsértette a rendelkező részben megjelölt jogszabályhelyeket, és alkalmazta a Kbt. 152. § (3) bekezdés e) pontja szerinti jogkövetkezményt. A 2. kezdeményezői kérelmi elem kapcsán pedig a Kbt. 152. § (2) bekezdés b) pontja alapján jogsértés hiányát állapította meg.

A Kbt. 152. § (3) bekezdés e) pontja alapján amennyiben a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatában jogsértést állapít meg bírságot szabhat ki a jogsértő szervezettel (személlyel), valamint a jogsértésért felelős személlyel és szervezettel szemben.

A Kbt. 152. § (5) bekezdése szerint „A Közbeszerzési Döntőbizottság annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása vagy a gazdasági szereplőnek a közbeszerzési eljárásban történő részvételtől eltiltása, valamint a bírság összegének, illetve az eltiltás időtartamának megállapításában az eset összes körülményét - így különösen a jogsértés súlyát, a közbeszerzés tárgyát és értékét, a jogsértésnek a közbeszerzési eljárást lezáró döntésre gyakorolt befolyását, az e törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítását, a jogsértőnek

az eljárást segítő együttműködő magatartását, a jogsértés megtörténte és a jogorvoslati eljárás megindítása között eltelt hosszú időt, támogatásból megvalósult beszerzés esetén azt a körülményt, ha a jogsértéshez más szerv eljárásában a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció kapcsolódhat - veszi figyelembe. A bírság összegének és az eltiltás időtartamának megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt. Az eltiltásra vonatkozó döntés kérdésében a külön jogszabályban foglaltakat is figyelembe kell venni”.

A (6) bekezdés kimondja, hogy a bírság mértékét a Kormány rendeletben szabályozza.

A Döntőbizottság bírság kiszabását az eset összes körülményét figyelembe véve indokoltnak tartotta, mivel az ajánlatkérő az eljárás egyik alapdokumentumában követett el jogsértést, illetve a harmadik kezdeményezői kérelmi elem kapcsán ugyancsak az ajánlatkérő mulasztására, a beszerzés tárgyának nem kellően körültekintő meghatározására vezethető vissza a jogsértő szerződésmódosítás szükségessége.

A Döntőbizottság a bírság összegének meghatározása során figyelembe vette a közbeszerzési eljárás alacsony becsült értékét (16.125.905.- Ft). A Döntőbizottság tekintettel volt arra, hogy támogatásból megvalósult beszerzés esetén a jogsértéshez más szerv eljárásában a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció kapcsolódhat. A Döntőbizottság arra is tekintettel volt, hogy az ajánlatkérővel szemben jogorvoslati eljárás lefolytatásra, és bírság kiszabására mindeztidáig nem került sor. Ezen körülmények alacsonyabb összegű bírság kiszabását tették indokolttá.

E szempontokat összességében mérlegelve a Döntőbizottság a rendelkező részben megállapított összegű bírságot tartotta indokoltnak.

A határozat bírósági felülvizsgálatát a Kbt. 157. §-a biztosítja.

A Döntőbizottság tájékoztatja a feleket, hogy jelen határozat bírósági felülvizsgálatára - mivel az ajánlatkérő nem központi költségvetési szerv - a Pp. 326. § (12) bekezdés r) pontja és a Pp. 326. § (2) bekezdése alapján a felperes belföldi székhelye (lakóhelye) szerinti közigazgatási és munkaügyi bíróság az illetékes. A Pp. 326. § (11) bekezdés b) pontja szerint a fővárosi székhelyű, azonban működését kizárólag Pest megye területén végző felperesi szervezetet a bíróság illetékessége szempontjából úgy kell tekinteni, mintha székhelye Pest megye területén lenne. Amennyiben a felperes belföldi székhellyel (lakóhellyel) nem rendelkezik, úgy a Pp. 326. § (5) bekezdése értelmében a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az illetékes.

A Kbt. 160. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel hívta fel a Döntőbizottság a felek figyelmét arra, hogy amennyiben nem tárgyaláson kívül kívánják a határozat bírósági felülvizsgálatát, akkor a tárgyalás tartását a keresetlevélben kell kérni.

Budapest, 2015. január 12.

Dr. Kenessey Réka sk.
közbeszerzési biztos

Kovács Lajos sk.
közbeszerzési biztos

Dr. Puskás Sándor sk.
közbeszerzési biztos

A kiadmány hitelül:

Tóth Zoltánné

Kapják:

1. Széchenyi Programiroda Tanácsadó és Szolgáltató Nonprofit Kft. (1016 Budapest, Gellérthegy u. 30-32.)
2. Magyarszerdahely Község Önkormányzata (8776 Magyarszerdahely, Petőfi u. 1.)
3. Bauterc-Prizma Kft. (8800 Nagykanizsa, Ady u. 50.)
4. Korontos Kft. (8840 Csurgó, Petőfi tér 34.)
5. Profi 2007 Kft. (8800 Nagykanizsa, Magyar u. 9.)
6. Miniszterelnökség (1357 Budapest, Pf. 6.)
7. Közbeszerzési Hatóság Titkársága (Helyben)
8. Irattár